

Наше Лемко

РІК IV.

Ч. 8 (80)

Львів, 15-го квітня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 2. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 2.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1-80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Учасники фахової весняної конференції Кооператорів у Сяноці, дня 29. III. 1937 р.

Фахові весняні конференції кооператорів в Устріках Дол. і в Сяноці.

Ці конференції відбулися з тою самою програмою доповідей і при тих самих референтах дня 28. березня ц. р. в Устріках Дол. й 29. березня ц. р. у Сяноці з ось такою програмою:

I) Виклад ревізора Р. С. У. К. п. А. Гаврилка „Обовязки управ, над. ради і службовиків кооп., та як ці обовязки виконують у нас“.

II) Виклад інспектора Н. Торговлі у Львові п. Олександра Сандовича: „Як улаштувати крамницю та укладати і в порядку держати товари в склепі“.

III) Виклад службовця Р. С. У. К. у Львові Др. Бречка: „Завідуючі органи кооп. та інших господарських і культурних установ в обовязуючій праві“.

IV) На зразково уложених товарах в склепі Н. Т. у Сяноці показав начальник місцевої станиці Н. Т. п. Волод. Мрихін: у яким порядку утримувати товари в крамниці; оповів теж про походження

оригінальне опакування і про питомності при продажі кожного роду товарів.

Крім цих точок, на одній і на другій конференції був ще реферат про музейництво, зокрема про українські обласні музеї в Самборі в Сяноці. На цю тему популярно і дуже ясно викладав в Устріках Дол. наш письменник професор Ів'ян Филипчак, а в Сяноці мрг. Бажалук. Учасники конференції в Сяноці звиділи теж місцевий музей „Лемківщина“.

Помимо того, що нічю перед конференціями впали в околиці такі сніги, що підводами ніяк не можна було порушуватися, люди брили пішки в півметровій верстві снігу, явилось в Устріках Дол. на конференцію понад 70 осіб кооператорів і членів культурно-освітніх установ (там скликували спільну конференцію), а в Сяноці на зазив „Лемківського Кооперативного Союзу“ явилось понад 130 учасників, самих кооперативних робітни-

ків, отже був це найбільше величавий зїзд кооператорів, який коли-небудь тут відбувся.

Зїздами проводили в Устріках Дол. голова Філії „Просвіти“ Др. Гринь Винницький, а в Сяноці почесним провідником був о. дєкан Ів'ян Цегелик, а фактичним Др. В. Блавацький.

Найбільшу увагу, крім викладів про музейництво, притягнули реферати про право і про удештовання крамниці та упорядкування в ній товарів. Всі референти подали виклади хоч і сухі, чисто фахові теми, цікаво, з життям, та вдержали слухачів у напруженні впродовж цілогоднинних доповідей на кожний реферат.

Словами Дра Винницького „Йдіть поширюйте всюди те високе, моральне і світле, що Ви тут його набули, поширюйте по Ваших хатах, селах і всіх установах“ — закінчено ці весняні конференції.

Учасник.

Львівська державна
научно-бібліотечна

№ 11

Як здобути капітал потрібний до розбудування нашого промислу і торгівлі.

Промисл і торгівля при своїому народженні та в перших початках свого існування потребують гроша й опіки. З часом вони стають на власні ноги, і тоді щойно починають звертати в многократному побільшенні вклади та стають одним з бастионів національної сили.

Наш український промисл і торгівля ставляють перші свої смілі та певні кроки. Наші приятелі й вороги завидують нам, а ми гордимся. Однак ми не сміємо ані на хвилину забувати, що наш промисл і торгівля наразі тільки в стадії народини; український промисл і торгівля потребують гроша та дбайливої опіки — ще раз кажемо. Тому, щоб запевнити для них одне і друге, не вагаймося піднятися навіть найбільшого труду — якщо треба — то й жертв, бо живучість і розмах промислу й торгівлі дають найкращу заповнювану, що вклад національної енергії не змарнується, але дасть багатий успіх.

Перед нами питання: Чи можемо власними силами здобути, потрібний на ту ціль, гріш?

Заки дамо відповідь, приглянемося господарській функції гроша. Гріш посередничить при виміні господарських дібр між людьми. Сам він безпосередньо не заспокоює наших потреб (ніхто в гроші не вдягається, не їсть гроша), та лише своїм обігом побуджує гріш господарську діяльність людей. Його менша, або більша вартість заохочує до кращого (збільшеного) використання (експлуатації) природних багатств, уможливує скорший їх розподіл по відповідній перерібіці між консументів (відборців), споживачів, ужитковців, потребуючих).

Отже перша, основна чинність (функція) гроша — це його обіг і оборот. (Тут варто пригадати чудову притчу Христа про таланти, як саме один чоловік дістав один талант і його загребав, другий одержав три і по короткому часі приспорив другі три і т. д.). Так саме як протиприродним є закопання талантів, так теж і гроші через неживання і невикористання марнуються. Сам Господь, беручи за примір до притчі оці гроші-таланти, вказав на їх природу.

Тому не ділайте ніколи проти природи гроша, не утруднюйте його

обігу! Гріш мусить кружляти, як кружляє кров у організмі.

Це перший і головний для нас наказ. Одночасно памятаймо, що так, як уплив крови ослаблює організм одиниці, так теж відплив гроша ослаблює господарську силу нації. Відси другий для нас наказ: **Не пустити ані сотика в чужі руки!**

Якщо послідовно будемо підтримуватися одних наказів, у скорому часі змобілізуємо потрібний гріш для нашого господарського відродження.

Тому не гаймося, але приступаймо до діла під такими кличами:

1) Не держати гроша вдома. Також всі впливаймо на наше оточення, зокрема на всіх наших службовиків, щоб вони склали гроші до наших кредитових установ. (Які це установи, про те окремо напишемо).

2) Не передержувати гроша ані в церковних касах, ані брацьких скарбонках, ані теж у товариствах, зате всі гроші та дрібні ощадности слати до Кооперативного Банку „Дністер“, Львів, ул. Руська 20.

3) Переводити послідовно збірку та дрібну ощадність у всіх українських хатах, установах і товариствах!

4) Купувати виключно в наших крамницях!

5) Жадати й домагатися всюди наших промислових продуктів! (Адже маємо вже українського виробу каву „Луна“, кілки „Дендра“, мило, нитки „Центросоюзу“, пасту, шварц, віск „Зоря“, паперці, тутки „Калина“, найкращі вироби „Маслоузу“, крідки, чорнило, папір і т. д. і т. д.).

Кличі не нові. За те справа все свіжа й нова. Йде про те, щоб тим кличам запевнити належний успіх. Ці кличі повинні стати дійсністю, а не тільки кличами. Мусимо основно змінити методи, що ведуть до здійснювання намічених кличів. Про це слідуючим разом.

Замітка: Українські часописи прохаємо висказувати свою цінну думку, щоб всебічно піддати цю справу під увагу нашим господарникам. — Редакція.

—o—

Прекрасний примір.

Дня 28. лютого ц. р. відбулося в Кракові весілля голови Самоосвітньої Секції п. Гісля Юрка з п. Надяківною Мартою, свідомих громадян і членів філії „Відродження“ та філії „Просвіти“ в Кракові. Шлюб відбувся в краківській, парохіяльній гр.-кат. церкві і стягнув численні маси прошених і не прошених гостей, переважно поляків голодних сензації. До звеличення шлюбного обряду причинився у великій мірі краківський український церковний хор, який дуже гарно співав, за що цю дорогою пп. Голей всім Вп. Хористам складають широ-сердечне Спаси-Біг

Весілля відбулося без зльоголо, серед вяселого, теплого та милого настрою. При кінці весілля присутній гість Михайло Сквіртнянський, скарбник філії Т-ва „Відродження“ в Кракові, звернувся до весільних гостей з зазивом зложити добровільні датки на пресовий фонд „Відродження“. Зібрані з великою охотою зложили на його руки 7.10 зл., які Михайло Сквіртнянський переслав до одинокого українського Т-ва „Відродження“

у Львові. Це друга з ряду збірок при такій нагоді в Кракові, тому треба з цього похвального діла радіти, бо якщо хочемо дочекатися кращого завтра, то кончно мусимо піддержувати рідні установи. Тому звиваємо всіх відродженців і всіх свідомих громадян на Лемківщині, щоби при кожній нагоді памятали зложити гріш на народні цілі, а в першій мірі на піддержку одинокого українського Протіалькогольного Т-ва „Відродження“ у Львові, яке взяло на себе тяжкий та відповідальний обовязок, двигнути Український Нарід з вікової неволі аькоголо, і нікотини.

Слід ще зазначити, що обоє пп. Молоді походять з Лемківщини, тому ставляємо їх спеціально нашим Братам Лемкам за взір.

Уживайте лише знаменитої цикорії „ЛУНА“, здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“ і солодової кави „ЛУНА“, виробу Української Кооп. фабрики „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“ Львів XV., вул. Церковна 2

Тісне споріднення москвофільства з комунізмом НА ЛЕМКІВЩИНІ.

На виявлення тісного звязку москвофільства з комунізмом можна навести численні, доказові факти з дійсного, суспільно-віроісповідного стану, який заіснував тепер на Лемківщині. І так прим. парохія Зиндранова, дуклянського деканату, була до недавня тою, в якій до 1931 року було сильно, всевладно і глибоко вкорінене москвофільство. Тут діяв читальня ім. Мих. Качковського, тут функтувала „русска“ кооператива „Віра“, тут поширювали свої впливи такі „руські діятели“, як місцевий вчитель, та парох, бл. п. о. Корнило Копистянський. Українська, національна свідомість і думка не поважилася тут навіть заглянути, бо їм старанно і скрупулятно загороджено вступ до парохії!.. І що з того вийшло?... Те, що при кінці життя бл. п. о. Корнило Копистянського **комуна відважно загноздилася і сильно поширилася в парохії!...** В горішній частині Зиндранової бушували й агітували вже зівсім отвертоздецидовані **комуністи й атеїсти!...**

Однак положення в парохії змінилося під тим оглядом радикально з обняттям при кінці 1931 року її управи через Впр. о. Дра Йосафата Кабарівського, Українця. Цей ревний, примірний і працюючий душпастир змінив за короткий час до непізнання парохію. Розбудив й оживив у ній релігійного духа, підніс до цілковитої повноти участь вірних у Богослуженнях, а **заразом розтопив в парохії ці леди незнання й упереджень, які припинювали тут відродження здорової, української, національної свідомости й ідеї!...** Цей ідеї, яка **помагає зберегти парохію і на відповідній висоті духа релігійної віри і на належнім рівні морального удосконалення вірних!...** Та однак за ревну і позитивну, душпастирську і національну працю постигла наперед Впр. о. Дра Кабарівського з боку москвофілів, та їх партійної егізекутиви на „устрою“ баніція з парохії, а відтак, ще гірша пімста в роді припинення в уряді і чині!.. З його відходом так безбожництво, як і комуна повернули за якийсь час знова повним руслом до парохії!.. Тепер там майже ніхто ані релігії не практикує, ані до церкви не ходить!.. А допровадила до цього москвофільська політика

„устрою“, та москвофільська кириня в самій парохії!...

Дальше!... В сусідній **Тилявій**, де в сферах місцевих москвофільських діячів, згуртованих в читальнях комунофільських Качковського, витворився був перед війною один з найсильніших осередків москвофільства, а після війни схизматичського руху на Лемківщині, **повсталася тепер сильна база крайнього безбожництва і комунізму на цілу околицю!...** Декотрі з тилявських комунарів, котрі зівсім навіть не криються з захвалюванням суспільних „порядків“ і „газдів“ в теперішній Московщині, **знаходяться вже таки в большевицькій Росії!...** До них належать: Гриць Дохняк, що то здезертерував з війська і з цілим приладдям вті до большеві, якийсь Хавик, котрий вже просив листівно свого батька в Тилявій, щоб йому прислав гроші на „карпці“, бо немає в чім в большеві ходити; та Пахомій Паныцьо, котрий вже там перебуває від давна, та в своїх листах дуже большевію захвалював. **Отже москвофільство, та москвофільська, проти-католицька і проти-українська агітація і кириня знищили в Тилявій віру, та допровадили парохію до цілковитої релігійно - духової руїни!...** В посіві і поширенню цієї застрашачої руїни брали теж живу і визначну участь і декотрі „господинове“, що тепер в ролі донощиків і шпіцілів стоять ближче т. зв. „устрою“, котрих однак здемаскуємо і нап'ятуємо опісля!...

Дальше!... Ходім до Мшанної, парохії приналежної номінально до дуклянського деканату, а в дійсности розложеної москвофільством, схизмою і комуною!... Тут теж діявала і дійствує читальня Качковського, та „руській кооператив „Надежда“!... Відси походить москвофіл Кушвара, який на передвиборчій „руській“ вічу в Шклярах, відбутім в 1911 р. у місцевого „газді“ бл. п. Теодора Земляського, **брутально атакував і понижував гр.-кат. Церковну Єрархію!..** Тут „душпастирював“ відомий „руській діятель“, бл. п. о. Кирило Чайковський, один з творців тилявської комуно-схизми на Лемківщині!.. Тут вкінці бушував знаний в цілій околиці москво-комуністичний вожака й агітатор В.

який скрито по лісах організував в 1929—1930 р. р. зібрання, сходи-ни і наради доколичних комунарів!... Його то навіть поліція, — мимомо кількакратних обляв — не могла тоді схопити!... Аж случайно зимою 1931 р. попав він в Яслі в руки цивільної справедливости!...

Колиж з приходом в 1935 р. до Мшанної діяльного українського священника, Всеч. о. Карла Салія, зчала собі тут промощувати шлях українська національна ідея, а то і надія на повернення відпавших до Унії, тоді озлоблений таким оборотом справи устроюцько-верблицький Ванцьо, улягаючи цілковито впливам московських вожака, прогнав насильно цього ревного і працюючого душпастиря-Українця з парохії, та позбавив його місячної дотації!...

Приходимо вкінці до Дальової! Це рівнож бувша сильна домєна москвофільства і довголітне „обиталище“ відомого, т. зв. „Коронного Дзекана Лемківщини“! Небуденного, „руського“ світла!... А як жеж?!... Перед війною, десь в 1910 р. стукали тут з церковних хорів кацапи на тодішнього, місц. со-трудника-Українця, Всеч. о. Петра Середу (що тепер в Америці), за те, що голосив проповідь про св. священномуч. Йосафата!... Вони теж на „Вірую“ співали демонстраційно по схизматички: „іже от Отца ісходящаго“ — без „і от Сина“!... Москвофільство гуляло!... Після війни прийшла, як наслідок цього, комуна!... Навіть самому „коронному“ перешкаджають вже з хорів москво-комунарі!... Один з них, інж. Крупей, провадить в 1928 р. в селі вже **отверту, передвиборчу, комуністичну агітацію за „Сель-Робом“!...** Відтак іде до большеві а незабаром стягає вже там і свого брата з Дальової до раю!... Згодом комуністичний дурман зачинає вже на добре усадюватися в парохії!... І хто знає, чи не прийшлоб було тут до цього, що і в Тилявій, як був би не перенісся звідси на час старий „коронний“ демон до Оншору, а не прийшов український священник і не заложив читальні „Просвіти“ в промаді!...

Словом, куди тільки глянути, то всюди чинить погубний посів братньої ненависти і незгоди, релігійного знепаду і моральної руїни, всюди підриває основи католицької віри й Унії, всюди стелить шлях для безбожництва і комунізму!.. І доки буде товчися москвофільство, доти буде тут і схизма і безбожництво і комуна!...

ПОВИНКИ

— **Заборона великодної стрілянини.** Підчас Великодніх Свят ще вільно стріляти; виновників будуть карати тривною до 500 злотих, або 14-денним арештом. За малолітніх відповідають їх родичі або опікуни.

— **Хто має платити мешканевий додаток учителям?** Міністерство внутрішніх справ у Варшаві рішило засадничу справу мешканевого додатку для вчителів уселюдних шкіл. Міністерство вирішило, що громада мусить виплачувати додаток лише тоді, коли учитель дійсно сповняє свої вчительські обов'язки на просторі даної громади.

— **25 господарств згоріло в Короснящині.** Дня 21-го березня ц. р. в саме полудня вибухла в Мейсцу Пястовім пожежа, що під впливом великого вихру незвичайно скоро поширилася. Вогонь знищив 25 господарств з 80 будинками, з живим і мертвим інвентарем. Втрата, спричинена пожежою, є около пів мільйона злотих. Підчас пожежі 5 осіб попарилося та один стражник зломив собі руку. В рятунковій акції брали участь 22 пожежні сторожі коротеньського, ясельського й сянського повіту.

Оцею дорогою прохаємо Поштовий Уряд у Мушині перевести доходження в справі недоручення „Нашого Лемка“ ч. 7 (79) з дня 1. IV. 1937. адресатам-передплатникам у Злоцькому, Лелюхові, Шавнику. Про вислід доходження прохаємо ласкаво повідомити Адміністрацію „Нашого Лемка“.

— **Конфіскація часописів на Закарпатті.** В зв'язку з останніми подіями закарпатської автономії, на Закарпатті примінено дуже гостру цензуру преси, що висловлювалася би бодай трошки незадоволено проти чеської політики супроти Закарпаття. Від кількох тижнів „вибілений“ часопис на Закарпатті є вже буденним явищем. І так, сконфісковано з посліднього числа органу Української Селянської Партії „Народньої Сили“ аж дві сторони, потім останнє число урядового органу українських учителів „Учительського Голосу“, кілька чисел націоналістичного „Нашого Путь“ і багато інших часописів.

— **Українці в Канаді добули нагороду за добру господарку.** Альбертійські фармери добули на недавній інтернаціональній виставі сіна та збіжжя в Шікаго 26 нагород за пшеницю й овес. Світове першенство за виплекання найліпшої пшениці та вівса добув Герман Трелле з Вемблі. З українців добули нагороди за знамениту пшеницю Іван Ластівка з Вилінгдону та Юрко Топольницький зі Снятина. Першу нагороду за овес дістав Трелле. П'яту нагороду за овес добув Михайло Колесар з Калагу. Алта. Також українці А. Ластівка з Вилінгдону та Юрко Топольницький дістали нагороди за овес.

— **Бережіться вогню Дня 23.** III ц. р. пополудні в Крижниці - селі коло приходства повстала пожежа у домі господаря Михайла Тилищака. Згоріли два господарства. Вогонь так скоро обхопив будинки, що не далось нічого вирятувати з мертвого інвентаря. Шкоди доходять до 20 тисяч зл.

— **Новий скарб нашої землі.** Коло самого міста Ліська викрито 6 джерел з лікувально-мінеральними водами. Джерела лежать на території міста Ліська, яке думає їх виарендувати. Думають, що з огляду на велику лікувальну силу цих джерел, Лісько стане зчасом визначним купелево-лікувальним місцем.

— **Зачинені двері й рукавички.** Недавно в селі Перунка, біля Крижницьі невідомі люди добилися до шкільної салі, познимали зі стін портрети й поукладали їх на долівці. Шкільну печатку викинули на вулицю. Цікаве, що двері й вікна у школі були потому щільно позачинювані. Переведене слідство нічого певного не виказало; хіба стільки, що образами маніпулював хтось у рукавичках. Отже позачинювані вікна і двері, дальше рукавички вказували би на те, що тут хтось урудував дуже близький.

— **Волосні поштарі.** У зв'язку з недавнім розпорядком установлено вже по деяких громадах волосних листарів, які будуть усім адре-

Кожний Лемко як свідомий Українець

обезпечує своє майно від огню й від крадежі - влому тільки в одинокому українському

Товаристві Взаїмних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

ФЕЛОНІ, ХОРУГВИ, КИЛИМИ та всяку одежу хемічно чистить, відновляє і красить
одинока українська
МЕХАНІЧНА ПРАЛЬНЯ „АТА“

З провінції просимо посилати поштою.

у Львові, ул. Зелена 31.

сатам доручувати поштові посилки. — З Лабової в Новосандеччині повідомляють нас, що в тому селі устачовлено волосним поштарем чужого чоловіка, хоч у селі 90% українського населення та неедин часний громадянин міг би у селі сповняти цей уряд. Дивно, що не береться під огляд цих жахливих обставин і біди перенасищеного села, де повно безробітних, а призначається чужосторонній елемент до нашого крайно бідного та без праці села.

— **Карають за гимн - молитву.** Перед Окр. Судом у Ряшкві потягнули до відповідальности о. Марк й дяка Степана за співання в церкві в Володжі гимну „Боже Великий Єдиний“. Прокуратор доглянув у цьому гимні „звороти, що відемно висловлюються про Польщу“. Суддя Ясінскі засудив дяка на 10 зл. гривни, а о. Марка звільнив від вини й карі.

ПРИСИЛАЙТЕ НАЛЕЖНІСТЬ ЗА КНИЖКИ І ПЕРЕДПЛАТУ.

— **Осторога.** Еміграційний Синдикат подає до прилюдного відомства, що всяка рекрутація робітників до Франції, Бельгії і до інших європейських, як і заморських країв, ведена приватними особами й установами, є заборонена. Еміграційні влади повідомляють, що за наслідки нелегального вербування для осіб евантуально пошкодованих, які всупереч осторогам у пресі зв'язують взаємини з нелегально діляючими еміграційними агентами, або вплачують їм якісь суми на рахунок обіцяних контрактів праці чи полатодження формальностей — не відповідають і тільки започатковують карні доходження проти нарушуючих еміграційний закон.

— **Перенесення домівки РСУК.** В днях 30. і 31. березня ц. р. переніс Ревізіійний Союз Українських Кооператив у Львові свої бюро з дотеперішньої домівки при вул. Міцкевича 12, до нової власної домівки при вул. Технічній 1.

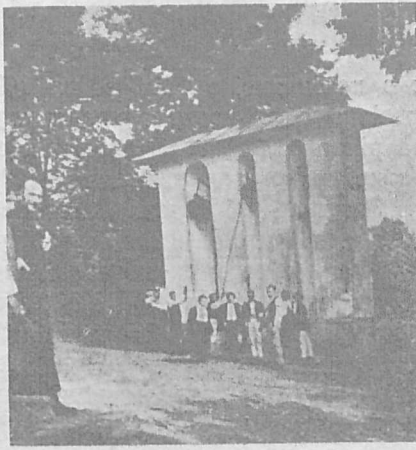
— Важне для тих, що їдуть до Бразилії. Всі емігранти, що їдуть до Бразилії, згідно з бразилійським імміграційним законом мусять уміти писати. Є ще згідне з бразилійським законом з 1934 р., який каже, що чужинці, які не вміють читати ні писати, не мають права висідати у бразилійських пристанях.

— Приспінення затвердження контрактів праці. Щоб приспінити поладження дозволів на виїзд до Франції і до Бельгії на основі контрактів праці, Міністерство Суспільної Опіки рішило затверджувати предложений контракт праці, не вимагаючи долучування до нього всіх особистих документів особи, зазначеної в контракті. Цим способом затвердження контракту праці буде прискорене, бо буде незалежне від часу, потрібного на вироблення особистих документів.

— Нові поштові марки. В Німеччині і в Польщі вийшли нові поштові значки — в Німеччині з портретом Гітлера, у Польщі Ридза-Сміглого.

— Чи це має бути ревізія? Дня 13. березня ц. р. на пробу хору членів кружка „Рідної Школи“ в Лішні, пов. Лісько, впали поліцаї зі станиці в Унятичах, приказали присутнім встати і стали переводити ось таку „ревізію“: по одному хористові виводили до сіней, казали здіймати взуття, опісля бо-сих випускали на двір. За чим шукали, невідомо, лише в „ревідованих“ позабирали годинники, електричні лампочки та палиці. На запит о. Канди, голови кружка, на якій основі переводять ревізію, відповіли, що „ксендза то не обходзі“. Дівчат „ревідувала“ наймичка зі станиці поліції, яка у присутності поліцаїв розціпала дівчатам сорочки, блюзки та піднімала спідниці („Діло“ ч. 69).

— Нова поштова агенція. У поштової агенції в Небещанах, біля Буківська в сяніцькому повіті завели телеграфічну й телефонічну службу в означених годинах.

Мурована дзвіниця в Зиндрановій.

— Золоті великодні писанки. У Лондоні виставили на показ серед різних дорогоцінностей російської царської родини золоті писанки, які щороку діставала в дарунку цариця від свого придворного ювеліра. Деякі з тих писанок залишилися й досі. Одна з них є з гірського кришталу у формі чарівного замку, де на педесталі стоїть пава, що ходить і кланяється. Є там моделі лебедів та різних фантастичних потвор. В одному яечку є портрет цариці на червоному діаманті з корони Петра I. Значці твердять, що червоний діамант у природі не існує і його створив якийсь великий мистець-хемік. Сам цей діамант варт — 15.000 фунтів штерлінгів!

— Носив вовк, понесли вовка. У селі Лодині солтисував довший час Михайло Филип. Люди казали що він впродовж свого урядування бував дуже „сиромудрий“. Ніхто нічим не міг йому догодити. Тож на щастя всім громадянам сяніцьке староство призначило на солтиса громадянина Івана Фика і з того приводу Лодиняни висказують свої надії, що новий солтис не піде манівцями і буде чесно сповняти свій уряд, та що віддасть Богові, що Боже, та цісареві, що цісарське.

— Вистерігаймося знахорів. Господар Іван Тимцьо у Волі Кредівській мав лише одну корову. Корова до того тільки, тому він дуже тішився, що як вона отелиться, буде мати телятко; за телятко візьме гроші й купить собі чоботи, а корова буде доїтися та Іванова жінка прискладає діжочку сира на Великдень. Але Іван не пішов до свого зятя Юрка Ярчинського у Пилі, що має ветеринарну книжку, за порадою, лише запросив собі на біду знахорку з Кредова й вона

так лікувала корову по отеленні, що корова витягнула ноги й бідний Іван лишився далше бідувати. Мимохіть насувається думка, скільки то вже біди накоїли знахорі нашим господарям та годі їм зрозуміти, що знахор партач, нероб-видригіш. Можеб так багатіші гасди в доокочичних селах скинулися по сотикові та купили для Івана яке коровеня, щоб він так не бідував і вже більше не ходив по знахорах. Громада по нитці, Іванові буде сорочина.

— Самі підшукайте у Вашому селі таких, що треба би їм читати „Нашого Лемка“. Чейже краще, як усі будемо свідомі й культурні; тому посилайте дописи, подавайте нам адреси нових передплатників нашого часопису.

— Через незгоду в родині. В селі Нижній Мохначці коло Мушини зять Анни Гарбега в сварці зі своєю жінкою, копнув свою тещу так нещасливо в живіт, що вона внаслідок внутренньої кровотечі померла в дорозі до лічниці. Покайтеся люди, чого себе взаємно мордуєте?

— Багато комуністів, переважно жидів, арештували в останніх днях у Польщі. Це доказ, хто в нас веде розкладову комуністичну роботу. Жидо-комуні треба протиставити християнську і національну свідомість.

— Нові багатства. Поклади камінного вугля відкрили на терелі громади Відачів біля вузькошляхової залізниці Переворськ—Динів. Недавно знайшли поклади камінного вугля в осаді Йодлівка ярославського повіту.

— Хтось відкрутив шруби шин. На лінії Львів—Самбір, коло стації Коропуж хтось відкрутив зі залізничних шин кілька шруб. Залізничники скоро заважили брак шруб й направили шини, тому не було ніякої катастрофи. За спеціалістами від залізничних шруб шукає поліція. Пам'ятайте, що тяжка кара жде кожного, як важився би відкручувати шруби зі шин.

Купуйте тільки
найкращі шевські кілки
ДЕНДРА

фабрика
у
Львові

вул.
Потоцького
ч. 85 а.

Не вільно нам забувати,
що всілякі

ЦУКОРКИ
ШОКОЛЯДИ
Й СОЛОДКЕ
ПЕЧИВО

купуємо тільки з правдиво
української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

Повний занепад москвофільських кооператив.

„Кооперативний Вістник“ (ч. 2) орган „Русского Ревізійного Союзу“, подає огляд білянсів москвофільських кооператив для закупу і збуту за 1935. р. З нього довідуємося, що москвофіли мали всіх кооператив для закупу і збуту при кінці грудня 1935 р. 119, а в 1934. р. 123 кооперативи. Отже в 1935. р. число москвофільських кооператив зменшилося на 4. Щоби підбадьорити „русских“ на дусі, автор статті, сам директор „Р. Р. С.“ К. Ганасевич, запевняє, що „русській народ в організації не слабне і то найлучше доказательство для тих, котрі твердят, що рускій рух есть на вимертню“. Доказує це тим, що — мовляв — тепер є москвофільських кооперативних діячів 37 разів більше, як у тих передвоєнних часах, коли „русских“ кооператив було лише 3. Найбільше москвофільських кооператив є у львівським воевідстві, бо 83, у тернопільським воевідстві — 27, у станиславівським — 9. Згадані кооперативи мали в 1935. р. усіх членів 6.653; хоч їм прибуло 176 нових членів, зате виступило аж 311 членів, себто і число членів зменшилося на 135 осіб. Таким чином зменшилося теж пересічне число членів на одну кооперативу, бо коли в 1934 р. було пересічно 55 членів на одну кооперативу, то з кінцем 1935. р. було вже їх пересічно 54 на одну кооперативу. В 1935. р. зменшилося теж число кооперативних працівників зі 130 на 115, так, що разом з членами управ було їх 470. Пересічна винагорода крамарів сягала 21 зол. місячно. Автор нарікає, що ні крамарі ні члени управ не читають „русских газет, ізданій і т. п.“, хоч дістають „заплату з общественных жерел“.

Торги в 101 кооперативах у 1935. р. сягали 1,135,575 зол. і зро-

сли в порівнанні з 1934 р. на 1%. Пересічно одна кооператива торгувала річно 11.240 зол., але 51 кооператив мало торги нижче 8.000 зол. Загальні оборотові фонди в 473.000 зол. Зате самі товарні борги у москвофільських кооперативах 1935. р. зменшилися з 498.000 на сягають 198.639 зол. До того приходять „інші довжники“ на 33.671 так, що 101 москвофільських кооператив мало на довжниках аж 232.310 зол. тоді, як їх уділи сягали лише 40.634 зол. Слід додати, що ревізії виявили в 101 москвофільських кооперативах кругло 8.000 зол. манка. Отже москвофільські кооперативи розборгували більше ніж 8 разів у порівнанні до призбраних уділів. І так пересічно одна москвофільська кооператива має самих товарних боргів на 1.805 зол., запасу товарів на 545 зол. та уділового фонду на 369 зол. Ось так на одного члена припадає 34 зол. боргу і лише 6 зол. уділу! Слід теж згадати, що уділи членів зменшилися в 1935 р. з 43.031 зол. до 40.634 зол. так, що на одну одну кооперативу випадає 369 зол. уділового фонду. Далі товарні, готівкові та інші вірителі у москвофільських кооперативах сягають понад 207.522 зол. Вкінці автор подає дипломатично тільки суму білянсових надвишок за 1935. р. в сумі 17.754 зол., не подаючи при тім білянсових страт (в 1934. р. надвишки сягали 15.506 зол., а страти 18.999 зол.!).

Не зважаючи на цілковиту мізерію й упадок москвофільських кооператив, автор запевняє, що „русскі“ кооперативи доходять до бюджетової рівноваги, бо відбувається „чистка“ на рахунку довжників, боргів і т. п. Чи це не глум над здорівим розумом читачів? („Діло“ ч. 69).

ПРАКТИКИ „ПЕДАГОГІВ“ НА ДУШАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДІТВОРИ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

В щоденнику „Українські Вісти“ з дня 3 ц. м. ч. 73 знаходимо таку новину:

„Дивні „практики“ управляє учительська пара в селі Семушовій, у Сяніччині. В цьому селі живе 800 українців. Їхні діти — як годиться — ходять до місцевої школи, до речі теж української. Наука йшла ввесь час правильним шляхом.

Та ось тутешній учительській парі поляків захотілося знечевя познущатись над українською дітворою. Після науки велили вони дітям молитися по-польськи. А діти — ні чичирк!

Розлоблений мовчанкою дітей шовіністичний учитель тримав хлопців у клясі аж до шестої години вечором. Очевидно, що діти й далі не молилися по-польськи, хоч як були вони голодні. І був би отой шовініст хто зна, як довго

Памяти Великого Громадянина.

Дня 8 березня ц. р. в Лукавиці, п. Лісько, заклав на віки очі Андрій Шевчик, котрий через 72 літ боролся з темнотою і нуждою в українських селах на промежжі Лемківщини та Бойківщини.

Та хоч він сам був неписьменний, одначе для добра народу зробив він більше як сотки письменних та десятків освічених.

Пригадаймо собі передвоєнні часи на нашому Підкарпатті, та ще до того в ліському повіті, де в селах крім „хлопа і попа“ не стрінеш нікого більше, хіба жидів-арендарів, які вели секретарки поодиноких громад і були дорадниками наших батьків — коли то на ціле село ледви 2—3 перечатати децю вміли, а москвофільська наволоч за рублі купувала душі нашого села — тоді саме живе бідний, денний зарібник б. л. п. Андрій Шевчик у селі Лукавиці. Живе з жінкою і в дітьми з праці рук! Часто кривавий ніг змиває його змарніле але черстве лице, руки попухли від праці, та все таки в йому родиться шляхотна думка звільнити бодай своїх дітей від такої тяжкої праці. Він перший dokonує великого діла, саме — він перший, денний зарібник-бідняга, — посилає своїх синів до української гімназії в Перемислі, помимо того, що під носом в Сяноці була інша гімназія та всі й то дослівно всі! з нього сміялись!

„Виховав дітей і дав їм все, що тільки батько дитині дати може і пустив їх у світ, як вартісний і пожиточний громадянин українського народу, хоч сподівався бодай на старі літа мати їх при собі. — Одначе лукава доля, воєнна хуртовина розкинула їх, та все таки всі вони працюють для добра України“ — говорив о. Стеранка над могилою б. л. п. Андрія.

Він був стовпом українського життя у Ліщині — бо вибори всіх наших послів до австрійського парламенту і галицького союму з ліської округи — залежали від його!

За це діждався похорону цей Великий Громадянин, як нікто перед ним у Манастиреччині. Читальняний хор відпровадив його до місця вічного спокою, а народ — зрозумів вагу життя покійника — відпровадив з належною пошаною, його на цвинтар.

Хай земля буде пером Великому Громадянину!

Ще тримав дітей у школі, однак мабуть й він зголоднів. Діти заплакані пізно вечором вернули зі школи домів.

Цей нечуваний садистичний акт шовініста подаємо до прилюдного відомо“.

Юліян Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

Досі ніхто не завдав собі крихітки труду, щоб подати загалові нашого громадянства в приступний спосіб цілий — так сказати би — образ нашої тіснішої батьківщини Лемківщини. Знаємо вправді, що за межами нашого рідного села є друге село, знаємо теж його назву й наше містечко, де ходимо на торги або поладнати наші суспільні справи; дехто врешті з нас виїздить поза межі нашого окремого повіту, одначе точно, у подробицях не всі могли б ми відповісти на питання, скільки приміром усіх сіл у нашій батьківщині, яке найбільше наше місто, в якому повіті це село, чи далеко тут до залізниці; тому вважаємо необхідною річчю коротко поазвучно зібрати всі місцевости у Лемківщині в один інформативний підручний словничок.

Абрамова, присілок віддалений 1 км. від матірнього села Риманівська Завадка, між Яслиськами й Дуклею, в Риманівській окрузі. Відомий присілок з того, що тут основано та ведено в 1929—31 рр. першу на Лемківщині школу Рідної Школи.

Андреївка, українське село віддалене від Милика 4 км. у Новосандеччині, з українською греко-католицькою церквою, збудованою в 1876. році. Село повстало в половині XIV. сторіччя, цебто в часі загального заселювання Мушинської округи. В андреївській церкві досі знаходиться залізна штаба, що її вживають від непамятних часів замість дзвона¹⁾. Дехто виводить початок села від назви св. Апостола Андрія, який на Україні проповідував Христову віру. Одначе більше правдоподібно, що перший поселенець, який тут прийшов зі сходу та перший поселився в теперішній Андреївці, звався Андрій і від нього село переназвалося. Найближче містечко Мушина.

Андрушківці, село віддалене 3 км. від Пеллі, у Сяніччині. Залізниця в Новосіляцях-Гневош.

Балутянка, гірське село з деревляною церквою Пресв. Богородиці, збудованою 1820. р., віддалене 3 км. від Дошна в Риманівській окрузі; повстало в першій половині 15. сторіччя, як дочерне село Дошна.

Бажанівка, село положене на так званих Сяніцьких долах, відоме вже в 1443. р. як власність Петра Смолицького²⁾, що походив з українського роду.

Баниця, віддалена 2 км. від парохії в Кривій, Горлицької землі, повстала при кінці 16. сторіччя, місто Горлиці.

Баниця, село в Грибівській окрузі, з гр.-кат. церквою під покровом св. Косми й Дам'яна, збуд. 1798. р., відоме вже в 15. сторіччі; залізниця у Грибові, пошта Снітниця.

Баране, віддалене 6 км. від Ольхівця в Дуклянській окрузі, повстало в 16. сторіччі як дочерне Ольхівця.

Барвінок, велике українське село віддалене 2½ км. від матірньої Зиндранової з гр.-кат. церквою, збуд. 1821. р.; давня церква згоріла в 1790. р. Як самостійна парохія Барвінок перетривав до

1815. р. Назва села мабуть від цвіту барвінок, що його тамошні жінки залюбки плекають. Записки й метрикальні книги заведені в Барвінку від 1745. р. Залізниця в Івоничі.

Барнівесь, невеличке село віддалене 6 км. від Матієвої в Новосандеччині, відоме історично щойно в 18. сторіччі.

Барич, златинізоване сільце в 16. сторіччі, віддалене 3 км. від Глудна в Березівщині³⁾.

Баричка, мале село віддалене 4 км. від Близянки в Стрижівській окрузі, відоме біля 1630. р. зі судових документів.

Бартківка, віддалена 2 км. від Павлокомої біля Динова, взяла свою назву від оселенця Вартоломея.

Бахір, село в Березівщині з гр.-кат. мурованою церквою, збуд. 1846. р., оселене в 14. сторіччі, якому надано німецьке право в 15. сторіччі, одначе вже в XVI. стор. Катериною Ваповською перетягнене на латинське.

Бахирець, село в Березівщині, що до 1794. р. було самостійною парохією, тепер златинізоване.

Белхівка, сільце віддалене 6 км. від Волиці коло Буківська з гр.-кат. мурованою каплицею, збуд. 1901. р.

Бережанка, златинізоване село, віддалене 3 км. від Бонарівки, що ще в 15. сторіччі було українське⁴⁾. Заселене мабуть взятими до неволі козаками.

Березів, місто, українців мала скількість.

Берест, село в Грибівській окрузі, відоме вже з 1368. р., коли то дідич Шимбарку й Береста — Іван Гладиш, українець, поміняв Берест за якісь посілости коло Бохні. Гр.-кат. церква збудована в Бересті 1842. р. В 1866. та 1873. рр. навістили село голод і холера, тут також засновано перше брацтво тверезости вже в 1844. р.

Биківці, село віддалене 3 км. від Вільховець, або 6 км. від Сянока; колись було тут гр.-кат. приходство. Село мішане від часу приходу до місцевого двора мазурів як двірської служби в 18. сторіччі. Книжки й метрики заведені в Биківцях від 1784. р.

Біла Вода, українське село віддалене 3 км. від матірнього Явірки, назване так від потічка тої самої назви. Найближче містечко Коростенко над Дунайцем, недалечко теж відома лічничка місцевість у Щавниці.

Білична, українське село віддалене від матірних Ізб 4 км. у Грибівській окрузі, відоме вже в 16. сторіччі з контрактів поділу приходства в Ізбах приналежними добрами. Пошта у Снітниці, місто Грибів.

Більцарева, українське село в Грибівщині з греко-католицькою церквою, збудованою в 1760. році. Село відоме з різних судових і королівських актів у 16. сторіччі. До Грибова 10 км., до Нового Санча 30 км.

Білянка, дочерне село Ліщин, у Горлицькій окрузі, до міста Горлиць 6 км. Колись належало до парохії в Климківці; церква в селі греко-католицька, побудована в 1773. році.

¹⁾ Ф. Коковський, Східніми межами Лемківщини, Львів 1937.

²⁾ Денис Зубрицький: Границі між українським (в ориг. руським) і польським населенням Галичини, Львів 1845.

³⁾ А. Шнайдер: До краєзнавства Галичини, Львів 1868.

⁴⁾ Др. П. Домбковський: Начерки з життя сяніцької шляхти, Львів 1923.

Біч (Бич), колись наша оселя, віддалена 13 км. від парохії в Розділлі біля Липиньок, залізниця в Лібуші.

Блажова, село в Березівській землі, залізниця в Динові. Число українців греко-католиків у селі невелике.

Близне, сільце віддалене 15 км. від Іздебок, у Березівській окрузі, місто Динів.

Близянка, українське село в Стрижівській окрузі, з греко-католицькою церквою Успення Пресвятої Богородиці, збудованою в 1865. році; відоме з ерекційних документів у 16. сторіччі (1630. рік). Місто Стрижів, староство в Ряшеві 35 км.

Блихнарка, дочерне село Висової в Грибівській окрузі з греко-католицькою українською церквою збудованою в 1801. році. До Висової 2 км. Село основане в перших початках 16. сторіччя, колись самостійна парохія.

Бодаки, невеличке гарне сільце, дочерне Бортного в Горлицькій окрузі; пошта Руська Ропиця.

Богуша, мале українське село в Новосандецькій землі, віддалене від Руської Королевої 4 км. з греко-католицькою церквою святого Великомученика Димитрія, збудов. 1858. р. Найближче містечко Грибів.

Боднарка, українське село (число українців 775) з греко-католицькою церквою під покровом Пресвятої Богородиці, мурованою в 1900. р.;

належало давніше до деканату в Бічі. Пошта й залізниця в Липинках коло Біча, 7 км.

Бонарівка, одне з найкращих сіл у Лемківщині під кожним оглядом, з українською греко-католицькою церквою під покровом Пресвятої Богородиці, збудованою в 1841. році. Відоме вже біля 1439. року та поселене українськими козаками, забраними в полон, які оснували це велике село. Найближче містечко Стрижів над Вислоком, 14 км. У селі є всі українські культурно-освітні та економічні товариства.

Бортне, українське село (число греко-католиків українців 270) з греко-католицькою церквою св. Косми й Дам'яна, збудованою в 1842. році. Місто Горлиці 21 км., пошта Руська Ропиця 12 км. Село поселене в 16. сторіччі, славне тим, що з Бортного вийшли два українські єпископи, саме єпископ Д-р Тома Полянський (1796—1869) й єпископ Д-р Юліян Пелеш (1843—1896).

Босько над Вислоком, велике село з присілком Грабинь і Поріччя. Церква в Боську греко-католицька збудована в 1881. році (за Вислоком у латинській частині є костел). Село основане в 16. сторіччі. До Сянока 21 км., до Риманова 7 км., залізниця в місці. Українців греко-католиків у селі 1874. З Боська родом Впр. о. д-р Микола Денько, професор Духовної Семинарії в Перемишлі.

Братківка в Короснянській окрузі, біля Фриштаку.
(Далі буде).

Андрій Вірлинний.

Пісня весняних гір.

Лупайте ви скалу темряви, що давить ваші груди. День і ніч!

Аж розчавите її в марний пісок. Тоді... Тоді розсміяним теплом дихнете всі. Ви всі! Ваш крок значитиме залізом всі сліди давніх шляхів. І відгомном плистиме понад зеленими верхами. Тоді...

Ви чуєте? Тоді!

Для вас нема межі, й дикі стовбурі найжених тинів, пергород мусітимуть щезати й розпливатись ген перед здоровим вашим кроком.

Такий був зов.

Одні не мали вух, а другі йшли на ясний шлях. Вони орли, сини блакитних гір. І йшли. Ішли і вмивались потом, засмалювали сонцем груди, і гартували болем свої коряві руки. Топилось перед ними зло й їдке насильство заверталось. Бо скрита думка, що мріяла про домовину синів зелених гір несила була покласти гать їх бистрому святому розгонові.

У своїй синяві співали гори лунко про їх завзяття. Синів своїх. Зелених гір. І про їх бистрий гарт.

* * *

Було село. Цвіло в садах. Ні, це сади лиш зацвітали. Під квітом їх гули чмелі. І жив Степан. І раз сказав Максим: „Пора у похід нам! Правдиве слово треба нам!“

На те Степан скривав душею, і пошепки стискав правицю зла. Таким ще був Іван, Петро, Богдан, що утікав, коли мостити треба було шлях і тайком позирав, коли Максимів було більше.

А він, Максим, лиш сів зерно. І ждав, коли всміхнеться золотистий свіжий лан. Пашної ярої пшениці, довгі й чисті загопи.

І раз сходило зерно. А другий раз почва родила кукіль. Далеко ще не колосився повний довгий лан. Пшеницею й повним зерном. Було й зерно й широкими пляями пишався гордий квітом, мов розперезаний збідований Іван — кукіль.

А той Максим ніраз не вгавав.

Зелені гори співали раз-у-раз про ясний шлях і впертий гарт. І сонце черленню щоранку й вечора погладило Максимів лан і пригрівало...

І виріс повний лан. Зазолотилася свята пшениця. І дала добре зерно. Й весною вже, коли сховалось старе стерня й справлена здоровим кормом весняна чорна скиба вже кликала до себе яре зерно, уже Максим не сів сам.

За ним вгиналися під тягарем здорових міхів зерна, давний Степан і заборонював отой Іван, Петро, Богдан...

Зацвило село. Й сади цвіли, бренили бжолі, і золотистий лан.

* * *

Вмираючи сказав Степан і боягуз давний Іван:

О! Вже не змиршавіє наш пшеничний лан. Правдивим словом, засіяні загопи й плаї кукілю уже заглушені на віки там.

І гори, що давніш сміялися крізь биті мряки, вітали оброблені давні загопи крізь ясну синяву й співали пісню:

Вже ясний шлях і чути кроки там. Марний пісок колись могучої скали злиняв. На тому місці пишався довжезний, золотистий, гордий — пшеничний лан.

Господарська сторінка.

НОВІТНЯ, ВИПРОБУВАНА КАПУСТА ДЛЯ ГІР.

Ану, вгадайте, чому наші гори не родять капусти та наші господарі їздять тому нераз по кільканижайть миль за колою головок до квачення.

Той, що знає як тяжко в горах вдається капуста, відповість коротко: **У горах не родиться капуста тому, що за коротке літо** так, що лише значне звивати головки, а тут вже й зима. Ця відповідь правильна. В горах є справді за коротке літо, щоби капуста груншвіцька могла дозріти. На долах вона вдається дуже добре, але в гори зовсім не підходить. Тому, що господарі в горах хотіли від долиняків переняти управу капусти, то звичайно брали з долів і насіння, яке їм не вдавалося. Згодом деякі гірські села закинули управу капусти зовсім, бо зевірилися у добрий вислід. Якби хтось занявся був випробуванням різних гатунків росади, то може би наші гори знали, як називається їх капуста і мали би вже своє насіння. А то стоїмо бязрадні до нині і не знаємо, що робити. На щастя появилася прекрасний гатунок капусти під назвою „**Чудо гір**“, яку продає інж. **Василь Созанський, Стрий, Новий Світ 34**, в ціні 1.50 зол. за одно деко (10 гр.) з перемішкою. Ця капуста вдається дуже добре навіть у 1000 метрових горах і є в нас вже гаразд випробувана. Росаду треба сіяти в городі біля хати, де є затишно та садити на 40 см. в квадрат, у добре вигноєну й политу гноївкою землю. Найліпше росте ця капуста по конюшині, де паслися вівці або як дамо в ямку перетлілого гною. Свіжий гній під капусту „чудо гір“ не добрий. Тому радимо всюди двати лише гній перележалий, чорний (масний) а ніколи соломистого.

Хто спробує цього року і спровадить собі бодай одне деко (гроші слати наперед), той певно дочекається у своїх горах своєї гарної капусти.

Якщо кожна гірське село закупило би одне деко, то на другий рік були би й випадки, з яких вродиться насіння для цілого села. Треба зазначити, що „Чудо гір“ вдається і на долах, де приходить за два місяці після садження. Сіяти росаду можна ще цілий квітень у глибоких горах.

БІЛУ ЧИ ЧЕРВОНУ КОНЮШИНУ СІЯТИ?

Кожний господар знає, що найкращою пашею для худоби і коней є конюшина. Але чи вона вродиться, чи ні, на це складається кілька чинників. Перший чинник, це чиста конюшина, без усяких домішок інших рослин, головню канянки „вилюбу“. Друга справа, це відповідно виправлена, вироблена земля і так само справлена штучним, або природнім навозом. Найкращим штучним навозом на лемківській землі є бельгійська томасина, краєва супертомасина і другі.

Засадничо є два роди конюшини: біла й червона. Однак найкраща паша з червоної конюшини. Обі конюшини є медодайними рослинами; з червоної пчолоди дуже мало користають, зате збирають дуже багато меду в білої. Тому хто має пасіку і залежить йому на меді, повинен сіяти білу конюшину.

Торговці конюшиною, купують насіння занечищене, та опісля доперва дають його до відчищення в слідуєчий спосіб. Перше чищення від канянки „вилюбу“ відбувається на відповідно до того улаженому млинку, що називається він від своєї марки „Кускута“. Обслуговує його один чоловік. Перемлиноване насіння само сиплеться до мішків. Канянка ватамість паде під млинок, перемішана відповідними ситами (решетами) з боків відходить брудна конюшина з піском.

Чиста конюшина від канянки йде тепер на так зв. трієр, котрий обслуговує рівнож одна особа. Обі ті машини є порушувані електрикою.

Тут переводиться основне чищення конюшини від всяких інших домішок. Чиста під гаранцією конюшина, сиплеться сама до мішка. Опісля береться всі мішки на вагу, щоб кожен важив 100 кг., а відтак прібку такої конюшини дається фахівцеві до прослідження, чи вона чиста від канянки. Він потверджує це на письмі, та щойно тоді пльомбується мішки і конюшина готова до гуртової, чи подрібної розпродажі.

Всі відпадки, котрі називаються „вілр, бабка, з під сит, боки“ і т. д. купують як відпадки за півдормо жиди, які те все ще трохи відчищують, мішають з доброю і продають за добру. І на такий ко-

нюшині роблять добрий інтерес, бо 100 кг. коштує около 150 зол. А наш бідний селянин дивується чому то конюшина не посходила, або каже, що вимерзла, а то не правда, бо як купив у жиди й посіяв пісок, то що мало сходити? Тому час отямитись і вже оглянутись за доброю конюшиною, а можете купити дешево і добрий товар в нашій фірмі „**Центросоюз**“. Тут можете дістати також штучні навози. Тому чим скорше шліть замовлення через кооперативи у ваших селах, або Сянік, а можете бути певні, що конюшина буде чиста і вся зійде.

Адреса „Центросоюзу“: Львів, ул. Зіморовича 20. Тут посилайте свої замовлення на конюшину, штучні погної, рільнічі машини, бо тут товар найкращий і по біржевих цінах.

Практикант.

ПОХВАЛЬНЕ ДІЛО.

При Кружку „Сільського Господаря“ у Корол. Вороблику з ініціативи представника Філії С. Г. в Сяноці, І. Ковальського й при діяльній співучасті заінтересованих — засновано Жіночу Секцію Хліборобського Вишколу Молоді.

З огляду на те, що досі жінки більші цілком вилися сільськими новинками, а доріст мало інтересувався поступовим хліборобством (може гарними грушками та яблочками у... чужому саді!) — зорганізування Філією обох Секцій слід вважати за корисний початок дуже корисної праці (краще пізно, як ніколи!).

До новозаснованих Секцій треба ставитися з глибокою вірою в корисний успіх праці, тоді — дасть Бог — дочекаємося і на тому полі реальних і бажаних наслідків. А як там зі шкільною овочевих дедев? (!) Час її заложити.

ЦЕНТРОСОЮЗ

ЕКСПОРТУЄ

збіжжя
бекони
дріб
яйця
клоччя

ПРОДУКУЄ

мило
мясні вироби
навиває нитки

ЛОДИНА, КОЛО МРИГОЛОДУ.

Читальня „Просвіти“ в Лодині знову одержала заборону на членську танцювальну забаву. Послідня забаву відбулася ще в дні 2. лютого 1936 р. та й за це секретар читальні ходив кілька разів на розправу. Дивно також, що домівка читальні як слід викінчена, крита бляхою та все ще знайдеться якась причина, через яку годі добитися дозволу на культурну забаву. Віддай — чи це все ще не справки солтиса, який таки обстоює при своїм, що не дасть Українцям ширше розгорнути крила до культурної праці. Виділ читальні „Просвіти“ повинен таки старатися вивести цю справу.

ВИСОЧАНИ, КОЛО ШАВНОГО.

У цьому селі завішено в урядованні солтиса Дмитра Гайдуса за незгідне з правдою видання свідництва убожества.

ТИРЯВА ВОЛОСЬКА.

Дня 18. березня ц. р. прийшов до секретаря читальні „Просвіти“ в Тиряві Волоській місцевий солтис з припорученням вивісити державний прапор на домівці, де приміщення читальня. При цьому солтис грозив, що голова читальні піде на 6 місяців до тюрми, якщо не сповнить його приказу. Те саме діялося в селі Годучкові, де на приказ солтиса вивішено на домівці читальні державний прапор з одного боку та український з другого.

СЕМУШЕВА БІЛЯ ТИРЯВИ ВОЛ.

Кружок „Сільського Господаря“ в Семушеві розпочав свої праці дня 20. лютого ц. р. Членів досі вписалося 33. Кружок приміщено в домівці Українського Народного Дому. На голову кружка вибрано громадянина Михайла Ядчишина, на заступника Семена Шпака, на секретаря Івана Волянського та на скарбника Михайла Стядника. Одночасно основано при Кружку пасічничу Секцію та намічено відчинити сметанкову станицю, яка буде доставляти сметану до Районової Молочарні в Сялюці. Зновже під осінь задумують свідо-

мі члени Кружка зложити допомоговий шпихлір зі збіжжям, щоб менше заможні господарі могли порятуватися в часі передновок та на засіви. Щастя Боже в праці!

БОНАРІВКА, КОЛО СТРИЖЕВА.

У запустну неділю відіграв А-маторський Гурток при читальні „Просвіти“ в Бонарівці виставу п. н. „Депутати до Відня“ і „Данило чарівник“. Чистий дохід призначено на побільшення бібліотеки та на культурні цілі „Просвіти“. По розвизанні кружка „Союзу Українок“ удалося тепер відновити його діяльність та оживити працю серед місцевого українського жіноцтва. Тому що середі сходяться деякі українські жінки й дівчата до читальні „Просвіти“ на вечірки і всі прядуть, а одні голосно читає книжки, та жіночі часописи, як „Жіноча Воля“, „Жіноча Доля“ та „Український город і дріб“. Також місцеве українське Т-во „Луг“ висилає одного підстаршину на луговий курс до Львова.

Бонарівку відвідав 28. III. ц. р. делегат українських фабрик і промислових інституцій п. Мазурак та виголосив змістовний реферат про український промисл і його виробу, які слід всюди попірати та домагатися у всіх кооперативах і крамницях. Цього, на жаль, досі ще не зрозуміли Ванівчани, та воліють — собі на ганьбу й сором — чужі, жидівські товари. Час і вам прозріти і стати в рідні організаційні ряди — та не слухати ворогів нашого села, бо вони лише про власну користь дбають. Ім бай-духа доля нашого селянина.

Ванівчани зрозумійте вже раз — хто ви, хто ваш брат і хто добра вам бажає!

ПИЛИ КОЛО СЕМУШЕВОЇ

Місцева читальня „Просвіти“ ім. Маркіяна Шашкевича внесла до сянницького староства прохання на виставу п. н. „Цісарська медала“ на день 7. березня ц. р. Та хоч у поданні виразно подали, що львівське староство дозволило цю штуку до вистав і точно навели число й дату дозволу, одначе вїт у Мриголоді так ствердив це прохання, що він не знає (який тоді з його

урядовць — якщо він не знає ще досі, що читальня „Просвіти“ ім. М. Шашкевича від 7. місяців веде свою дозволену та легальну культурно-освітню діяльність?!), чи існує така установа; тому староство не дало дозволу на цю виставу. Щоб такі події не повторювалися. Виділ читальні повинен показати затвержені статuti влді та ще раз домагатися дозволу на виставу.

Туга за рідним краєм

О, Ти Рідна Земле Моя,
Як Тебе я полюбив,
Тії гори і долини,
Де колись безжурно жив.

Там, де Бескид, де Карпати,
Там моя Батьківщина,
Там спочили отець, мати,
Вся родина дорога.

Тут не милі на чужині
Ні розкоші, ні вигоди,
Все на думці гай зелений
І в криницях чисті води.

Там то гори ті високі
Гордо споглядають,
Там пташата безупинно
Прекрасно співають.

Які милі, які любі
Рідний Край і люди, —
Як згадаю, що в життю вже
Того більш не буде...

Петро Банковський
(Америка).

КРЕЦІВСЬКА ВОЛЯ.

Це невеличке сільце теж біля Семушевої донедавна, бо до 1936 р. не мало своєї школи. До церкви ходять воляни до Крещова, добромільського повіту. Хат у селі около 60, майже всі ще українські. Годі замовчувати, що мриголодський вїт подбав за старанням громадян, що дїтворі в селі старешті будуватися, бо до села вже призначили вчительку. Під теперішню пору ходить до школи 60 українських дітей та 5 польських. Від дітей повинні навчатися читати й писати рівнож старші громадяни, бо сьогодні дуже тяжко жити неграмотному. Вчитися ніколи не запізно, навпаки наука нікому не принесе сорому, лише честь і пошану. Тож волянська молодь і старші господарі разом беріться до книжки та скоро ставайте грамотні. У наших українських сїлах не сміє бути ані один неграмотний.

Вирівнюйте передплату та присилайте належитість за книжки!

Члени Театральної Секції при Філії „Просвіти“ в Сяноці, в часі поїздки з виставою до українських сіл у Сяніччині.

ГОЛОС НАШИХ ЧИТАЧІВ.

Очевидець, що був на виставі „Мати“, яку Театральна Секція К. О. С. у Сяніку відіграла в Загутині, не бачить, щоби згадана вистава була перестаріла та деморалізуюча, як твердить автор допису „Театральна вистава у Сяноці“ у 1-шому числі „Нашого Лемка“.

Хоч згадана вистава представляє життя піяка і зі сцени майже не сходить чарка й горівка, то провідна думка вистави „Мати“ є виховна й будуєча. Піяк Іван пропихує ґрунт і продає хату жидові хоч присягнув перед громадою, що того не зробить. Одна мати тільки не стратила віри в синя й вірить, що він навернеться. Задушевне бажання матері сповнюється. В кінцевій дії вистави Іван після повороту з в'язниці кається під хрестом. Виховну думку вистави „Мати“ зрозуміла теж добре привагна публіка, що живо оплескувала виконавців. Тому на зле булоб, якби це влучно підібрану Театральною Секцією КОС виставу відіграв кожний аматорський гурток у своєму селі. Багато є на нашій Лемківщині сіл, де на жаль „шпіритайка“ є ще досі дуже в моді. Тім зокрема згадана вистава „Мати“ й інші подібні до неї змістом повинні бути виставлені на сцені. Тоді наш Лемко наглядно побачив би, який погубний і шкідливий вплив має алкоголь не лише на родинне, але й громадське життя нашого народу

М. Ц.

ПАСТА ДО ПІДЛОГИ

„Французька маса“
фротеруюча і фарбуюча

вдоволяє найвибагливішу господиню

фабрики

„Зоря“, Львів, Кордецького 51

КРАКІВ.

Шевченкові роковини у Кракові.

Українська краківська й доокolica кольонія щироку з великим піетизмом святкує Шевченківські роковини. Цього року відбулися вже два такі свята, оба з одною програмою: 14. березня в 12. год у салі „Багателі“, друпє того самого дня у „Просвіті“ в 19. год. Програма: I. 1) Шевченко-Вербицький: „Заповіт“ — міш. хор; 2) Слово — Богдан Крєвців; 3) Роздольський: „Сонце заходить“ — міш. хор; 4) Шевченко-Бєзкороваїний: „Минають дні“ — мєльорєдитація лектора Ю. Гєника-Бєдзєвського. II. 5) Живий образ; 6) а) Людкєвич: „Чорна ріля ізорєна“, б) Лисєнко: „Ой сів пугач“ — міш. хор; 7) Бандура: О. Яремчук; 8) Кашубинський: „І світає і смеркає“ — міш. хор. Хорами проводили інж. Мєнціньський і студ. А. Білинський. Найбільше приєзаннє зібрав бандурист Яремчук. Публики оба рази досить. Трєтє Шевченківськє свято підготєвляє рідношкільна дїтвора.

ЗАГУТИНЬ, БІЛЯ СЯНОКА.

Концерт у честь Тараса Шевченка.

Заходом читальні „Просвіти“ в Загутині дня 21. березня ц. р. уладжено концерт у честь Тараса Шевченка. Хорові точки, котрі підготєвєв місцевий дяк Орєнич Дмитро й Рось Богдан, були слїдуючі: Заповіт, Ой видно село, Гей у лузі червона калина, Ой на горі пшениченька, Вязанка народніх пісєнь, Рєвє та стєгне Днїпро широкий, і дві музичні точки під проводом Росєя Богдана.

Хорові точки переплітєно деклямаціями: „До Основ'єнєнка“ деклюмував Бєрдик Івась, „Тополя“ — Шудликівна Марусє, „Гамалїя“ — Гиряк Теодорко.

Найкращє вражїннє на присутніх яї заповнили салю по береги, зрєбили деклямації 5-літніх дївчат: Марусї Бєдзик, що віддеклямувала вірш п. н. „Для свого краю“ і Іванки Онуфер деклямація з „Дзвіночка“ „Пророчє Нєньки Українї“.

Цїла програма вийшла дуже гарно, тільки реферат про „Життє й діяльність Тараса Шевченка“ сяніцькє старєство заборонило виглєсити, а то з причини (як у заборонї дослівно): „Заказує сєн виглєшєннє реферату о прєци Тараса Шевченкї, умїєщєного в програмє поз. 2 з увагї, жє реферат тєн нєудєльнє сконструєваний, всьруд мєй-

сцєвєй людносці нєналежїцє освєщєнєй можє вивєлаць з поводє нєрозумєннє непотжєбнї непокуї і розгорїчєннє, а то зє вглєндє на нєрозумїєннє і скємплїкованї текєт реферату“. На закїнчєннє концертє гостї на салї відспївали нєцїєнальнїй гимн.

Дня 31. березня ц. р. перєвєла полїція із Сянока рєвїзію в Загутині в багатьох громадїях, шукєючи якихсь нєлєгалїнїх книжєк і писєм, забираючи такі книжєкї, як „Золотий Колос“ калєндар, Історїє України Крипїакєвичє и виданнє „Дєшєвєй Книжєкї“. По перєгляглєннєню віддали книжєкї; очевїдно нїчєго нєлєгалїного нє знайшли. Цє перша рєвїзія в нашєму сєлї, яка здивувєла людєй, що за просвітєну прїцю можє такє дїятїся.

Церковні брокати, борти, френдзлі, панаму і нитки Д. М. С. до вишиваннєя фєлонїв і фан, гєтовї фєлони, фани, павуки, хрєсти, чашї, дзвони, прапори для Товєарїств і відзнаки, євангєлія і прєчі церковні книгї, образи і образці, свїтло і кадїло

купуєтє и замєвляєтє в українськїй коопєратївї

„ДОСТАВА“

у Львовї, Рїнок 43/1.

і в її склєпах: у Львовї, Руська ч. 20. в Перємишлї, вул. Кєсцюшка ч. 5.

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ З ГУЦУЛЬЩИНИ РОВЕСНИКАМ У ЛЕМКІВЩИНІ.

Видавництво „Світ Дитини“ одєржалє від Ірусї Збудєвськєй з Гуцєльщини посїлку гарних українськїх дїтячих книжєчок приєзначєних для пїльнїх українськїх школярїкєв у Лємкївщинї. Частїну книжєчок зложїла Тєтяна Цїбрївська, а рєштє передплатнїцї „Світїка“ Ірусєя Збудєвська. Щїрєнькє дякуємо за культурнїй даруночок.

— Не слухати спекулянтїв. Осдївнїми часами людє, що дїстають від свєякїв з Амєрїкї грєшї в лїстах, нє знають, що з ними робїти. Рїзнї спекулянтї лякають їх нємов бї на оснєві обов'язуючих дєвїзових прїписїв нє було вільнє перєховувати долєрї вдєма. Цє нєправда. Нєма нїякєй заборонї перєховувєтї валютї, одєржанї лєгалїнїм шляхом, а тільки нє вільно їх продавати. Хто має долєрї та хочє їх розмїняти на польськї грєшї, мусїть зголєситїся до кредїтовєй, чи банковєй їнєстїтуції, що має право на оборєт дєвїзами.

Життєва безпека

хоронить сироти від пужди, запевнює спокійну старість, дає спокій і задоволення зі сповненого обов'язку у відношенні до майбутнього своєї рідні. — Життєві безпеки заклучує Товариство взаїмних обезпечень на життя

„КАРПАТІЯ“

Львів, Ринок ч. 38. — Тел. 258-43.

Поширюйте ідею життєвих обезпек! Пишіть за інформаціями!

Лемківське дзеркало.

Уже й весняну маємо днину, але ти брате тягну з кута теплу кожущину.

Не маеш кожуха, вдягай верету, але бач, щоб не заліз у непотрібну халепу.

Дбай теж брате за рідну землю, же ни з нивки червону пшцию, щоб з твого хліба, не творила комунаря-дармоїда.

Тебе, брате з землі нікто не скине, слава про Україну також не загине; нездушив її Сибір, ні Соловки, геть пропадуть всі червоні вовки.

Хоч їздив би самоходом, хоч був би із пекла родом, з антипом за кум-брата — не мине його смертиця ще й кострубата.

Там безжениий завів гарем, комуніст став його паламарем, шару гуся на вождя взяли... і так дальше — щоб вони пропали!

Вже весна, птиці співають, у водичці риби плавають — а той „лемек“ зняв червону юбку, підлизується до устрої хоче цілувати...

Таких, що їм в очах тьмиться, або впаив на голову, слухати не годиться, хай на вітер дме полову.

А ти сестро, брате дружньо за роботу, не зважай на червону голоту; бо жидмоскаль репетує за червоні рублі чи „сталина“ — при брате все вперед, а побачиш, що настане краща зміна.

Пробудиться життя нове, усне цуцєня Кайнове; вже у лісі пробудився бурмело —

Щастя у праці дай вам Боже! — так всім на розраду каже кум Чмелик Гаврило.

Нові книжки

ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА видана з нагоди Сороклітнього Ювілею Українського Народного Союзу, зредагував Др. Лука Мишуга, Джерзі Ситі, Нью Дзерзі. Накладом Українського Народного Союзу 1936 р. Сторінок 1—752, великої вісімки, на прекрасному вибагливому папері.

У тій на пречуд гарно зредагованій книжці, запізнаємося в подробности про життя українського емігранта в Америці. Статті писані визначними нашими українськими письменниками-ученими як Др. Лука Мишуга, Остап Грицай, Василь Щурат, Степан Мусійчук, Матвій Костишин, Микола Мурашко, Роман Слободян Сава Чарнецький, Дмитро Захарчук, Євген Ляхович, о. Петро Понятиниш, Омелян Ревюк, Богдан Лепкий, Осип Стеткевич, Лев Ясінчук, Дмитро Дорошенко, О. Колесса, Василь Галич, Степан Мамчур і т. д. і т. д.

Серед безлічі віршів і начерків находимо статті на тему: Як формувався світогляд Українського Імігранта в Америці. Запомогові Організації в давнину і тепер, Український Народний Союз, У. Н.

Союз у мові чисел, Моральний вклад У. Н. Союзу, Стара Іміграція в живих споминах: пера наших братів українців з Лемківщини Дениса Голода, Дмитра Капітули, Т. Таллаша, Дениса Пирча; дальше стаття про Розвій політичного світогляду Українського Імігранта, Українське шкільництво в Америці, Наші літературні й мистецькі надбання в Америці, Організація наших господарських сил в Америці, „Американізація“ й Українізація, Рідня Писня і Рідний Театр, Розміщення Української Іміграції в З. Д., Культурні переміни серед американських українців, У. Н. Союз — як його бачить молодь, Чому нам належати до У. Н. Союзу (Остап Патроник) та другі статті, що разом навітлюють всебічно українського Імігранта в Америці. До того ще книжка оживлена безлічю знімок — між цими бачимо наших громадян Василя Левчика, Дмитра Капітулу, Семена Ядловського, Івана Ардана, Василя Гришки, Івана Каштанюка; при кінці великі світліни українських Браців, Товариств та Організацій в різних місцевостях Америки. Ця пропам'ятна книга повинна находится на почесному місці в кожній хаті наших Браців за Океаном. (Ю. Т.).

Ф. Коковський, ДВІ СИЛИ, драма на 4 дії, Львів, 1937. Ціна 1.50 зл., стор. 1—32

— 0 —

— „Поджегаче всьруд льояльних лемкуф“. Під таким наголовком приніс „Люстр. Куріер Цодз.“ звістку, що мешканці села Сквірного, в громаді Устя Руське не хотіли впустити новоіменованого управителя школи Владислава Житковича, якого призначили на місце дотеперішнього управителя Миколи Юрковського. Учителя Юрковського перенесли зі службових причин. „Підбуркві Українцями — тук пише „Куріерок — льояльні лемки домагалися, щоб Юрковського повернули на давне місце. Коли їх домагання не мали ніякого успіху, мешканці села перестали посилати своїх дітей до школи, так що новий управитель звернувся до свого начальства по інструкції“ „Куріерок“ робить з цього приводу вітер, мовляв „льояльних лемкуф“ бунтують українці“.

ЛИСТУВАННЯ

Вп. Михайло Цап: Про працю і звіт діяльності Самоосвіт. Гуртка прохаємо писати, але не надто довго, бо самі бачите, що не маємо багато місця. Гарно й розумно пишите. Гарразд.

Вп. Семен Дзюрбель у Щавнику: Реклямовані числа вислано. Хто є волосини поштарем? Привіт.

Збірка на „Рідну Школу“ з нагоди Різдва у Вірхомлі Малій: Степан Дзюбінський 2 зл., Антін Дзюбінський 2 зл., Віктор Крулик 1 зл., Семен Дзюбінський 0.50 зл., Микола Щавинський 0.50 зл., Анна Бендик 0.50 зл. Разом 6.50 зл. переслано до Централі. Боже заплаць.

Впр. М. Г.: Щиро дякуємо, використали та переслали Музеєві „Лемківщина“.

Вп. Івж. Ш. М. на Захоронку в Боську прислав 2 зл. Хто черговий?

Вп. Теодор Завійський в Королику має заплачений 1937 рік від Вп. Р. А. К. Приєднайте нам за це передлатинків у Вашому селі. Привіт.

Хв. Читальня „Просвіти“ у Волі, Лодзині, Семумовій: Передплата заплачена по кінець 1937 р. Шлемо всім членам читалень наш просвітянський привіт.

Щурі нищать РАТИНА і РАТИННА
Миші пільні нищать МИШИНА
Застосування в цілому світі

„SEROVAC“

СП. з О. О.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Телефон 201-07.

- ПЕРЕПРОВАДЖУЄ ВІДЩУРЕННЯ. -
На бажання інформації.

— Вартісна книжка для наших жінок, або „Безмясна Кухня“ М. Горбачевої вже видрукувана. Один примірник коштує лише 3 зол. з поштовою пересилкою. Треба замовляти негайно, бо наклад обмежений. Висилає: Г. Гануляк, Львів Ольшевського 11. (За післяплатою на 1 зол. дорожче.).

Важне для господарів!

Микола Пилип у Синеві направляє й переробляє старі млинки до чистення зерна — на нові солідно й по дешевих цінах.

Адреса: **НИКОЛА ПИЛИП**
село Синів, п. Римаів.

Як куримо — то лише найліпші
паперці і тутки

(повноватки)

„КАЛИНА“

Української фабрики Кооперативи „Будучність“ в Тернополі